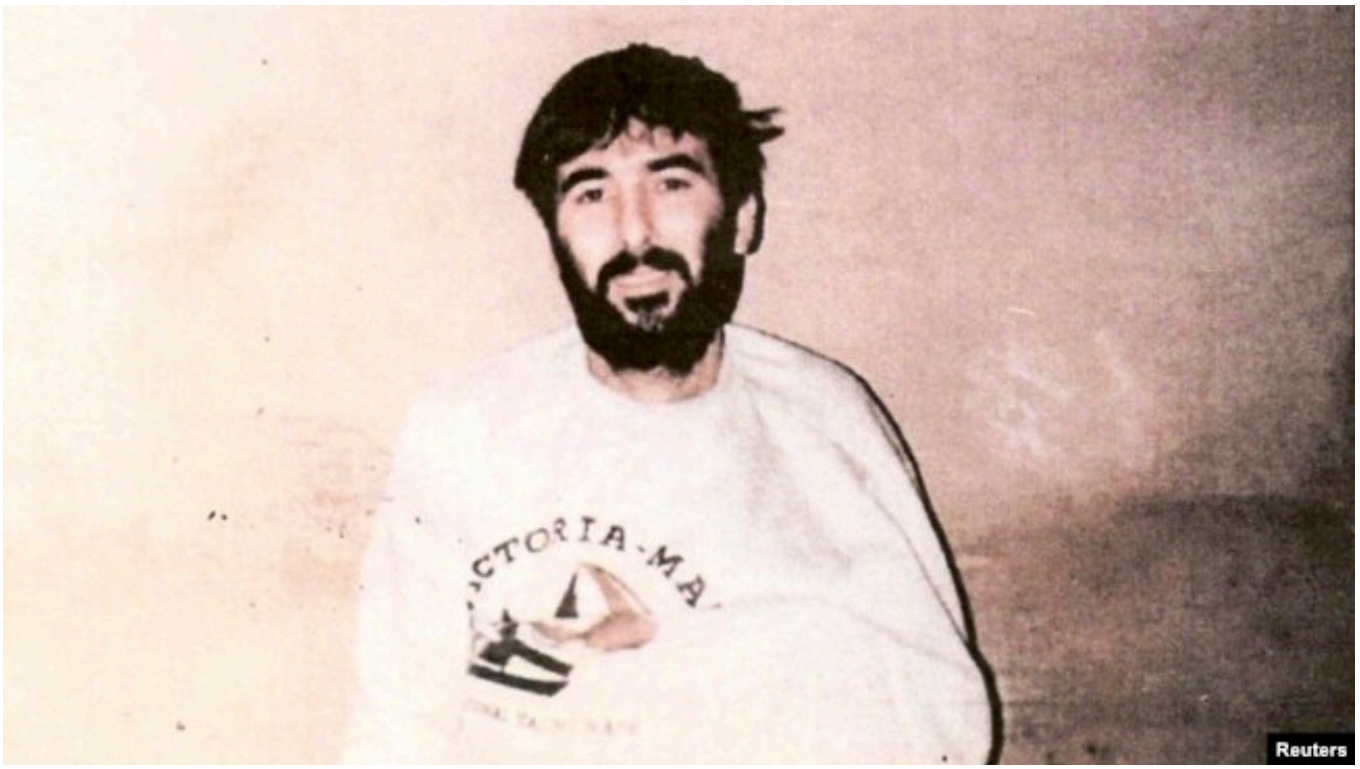
View the original article

فراتر از خبر

پروندهٔ رون آراد؛ پشت پردهٔ عملیات موساد علیه افسران سپاه پاسداران

رادیو فردا

۲۵/آبان/۱۴۰۵

تصویری از رون آراد، کمک‌خلبان اسرائیلی، که کانال یک تلویزیون اسرائیل در سال ۲۰۰۸ منتشر کرد

روزنامه آمریکایی «نیویورک‌تایمز» در گزارشی تحقیقی از ربوده‌شدن افسران ارشد سپاه پاسداران توسط اسرائیل در سال‌های گذشته خبر داده و ابعاد تازه‌ای از عملیات پشت‌پردهٔ تشکیلات اطلاعاتی و جاسوسی اسرائیل را در تعقیب و به دام انداختن مقامات ارشد نظامی و اطلاعاتی ایران برملا کرده است.

این گزارش حاکی است که اسرائیل با این تصور که دو افسر بلندپایهٔ سپاه با ناپدید شدن ردپای یک نظامی اسرائیلی در لبنان ارتباط داشته‌اند، اقدام به ربودن این دو سپاهی ارشد در خارج از مرزهای ایران کرد؛ ربوده‌شدگانی که با سرنوشتی متفاوت روبه‌رو شدند.

گزارش نیویورک‌تایمز روز یکشنبه ۲۴ آبان منتشر شد. یکی از چهار نویسنده آن، رونن برگمن، گزارشگر ارشد یدیعوت آحرونوت و نیویورک‌تایمز و افسر پیشین اطلاعاتی اسرائیل است.

این روزنامه گفته که تحقیقات گستردهٔ خود را بر اساس مصاحبه با ده‌ها منبع از اسرائیل، ایران، لبنان، سوریه، آمریکا و برخی کشورهای دیگر تهیه کرده که همگی دولت‌هایی بودند که در جست‌وجو برای یافتن رون آراد دخیل بودند. این روزنامه نام برخی از منابع خود را نیز ذکر کرده و اظهارات آن‌ها را درباره این ماجراها نقل کرده است.

این گزارش ۱۹ سال پس از ناپدید شدن علیرضا عسگری، معاون وقت وزیر دفاع جمهوری اسلامی ایران، در خاک ترکیه منتشر شده و حاکی است که عوامل موساد، عسگری را پس از رسیدنش به هتل جیلان در استانبول بیهوش کردند و به یک قایق تفریحی شناور در دریای سیاه بردند تا از او درباره سرنوشت رون آراد، کمک‌خلبان ناپدیدشده اسرائیلی، اطلاعاتی بگیرند؛ و چون بازجویی همراه با شکنجه به اطلاعات مورد نظر آن‌ها نرسید، او را کشتند.

به گفته یک مقام ارشد پیشین آمریکایی، نیروهای موساد جسد عسگری را به آب‌های دریای سیاه انداختند.

هواپیمای نظامی رون آراد پاییز ۱۹۸۶ در جنوب لبنان سقوط کرد. اسرائیل خلبان اصلی هواپیما را سریعاً پیدا کرد و نجات داد، اما رد پای رون آراد، که کمک‌خلبان بود، ناپدید شد و سرنوشت او تا امروز نامعلوم است.

تشکیلات اطلاعاتی اسرائیل دهه‌ها در تلاشی همه‌جانبه برای یافتن رد پای آراد بود و اطلاعاتی که به دست آورد موجب شد پس از حدود سه دهه، یک کمیتهٔ ویژهٔ نظامی اسرائیل مرگ قطعی او را اعلام کند.

گزارش نیویورک‌تایمز حاکی است که ۱۵ سال پس از ربودن عسگری، نیروهای موساد که همچنان در جست‌وجوی رون آراد بودند، افسر ارشد دیگری از سپاه پاسداران به نام عبدالله صابری را در سوریه ربودند و پس از مدتی بازجویی ناموفق، او را در آفریقای جنوبی رها کردند.

ربودن صابری در دمشق در سال ۲۰۲۱ مدت‌ها پس از آن بود که اسرائیل مرگ رون آراد را به‌طور قطعی تعیین و اعلام کرده بود.

در سال ۲۰۲۱ داوید برنئا تازه ریاست موساد را بر عهده گرفته بود. برنئا بعدها اذعان کرد که در سال ۲۰۲۱ دستور عملیاتی را برای جست‌وجوی آراد صادر کرد که ناکام ماند.

تصویر رون آراد در دست حامیان گروگان‌های اسرائیلی که در حملهٔ هفتم اکتبر ۲۰۲۳ گروه افراطی حماس به جنوب اسرائیل ربوده و به نوار غزه برده شدند

«وسواس» ربط دادن سرنوشت رون آراد به ایران

رامی ایگرا، رئیس بخش اسیران و ناپدیدشدگان در موساد که در زمان مسئولیت خود پرونده رون آراد را دنبال کرده، می‌گوید برداشت اکثریت مقامات در اسرائیل این بود که مهره‌های جنبش لبنانی امل، با محوریت مصطفی دیرانی، که رون آراد را در اختیار داشتند، او را با ایران معامله کردند؛ از این رو اسرائیل تلاش خود را روی ایران متمرکز کرده بود تا رد پای آراد را نزد ایرانی‌ها بیابد.

رامی ایگرا در گفت‌وگو با رادیوی شبکه کان در روز ۲۴ آبان درباره گزارش نیویورک‌تایمز گفت در شب چهارم ماه مه ۱۹۸۸، کسانی که مسئول حفاظت از رون آراد بودند او را در اتاقی در خانه‌ای در جنوب لبنان رها کردند و بیرون رفتند تا با نیروهای اسرائیلی که در نزدیکی محل بودند بجنگند. محافظان آراد پسران ذکریا حمزه، معاون مصطفی دیرانی در جنبش امل، بودند. آن‌ها وقتی بازگشتند، دیدند که رون آراد ناپدید شده است.

به گفتهٔ ایگرا، از آن شب به بعد، اسرائیل دیگر سرنخ واقعی برای پی بردن به سرنوشت رون آراد نداشت.

ایگرا گفت در جریان گردآوری اطلاعات درباره آراد، در همان دورهٔ نخستی که او ناپدید شد، از یک منبع انسانی خبر رسید که گفت خودش ماجرا را پیگیری کرده و رون آراد را در ایران دیده است.

اسحاق رابین، نخست‌وزیر وقت اسرائیل، در سال ۱۹۹۵، هفت سال پس از مفقود شدن آراد، گفت: «ایران رون آراد را در اختیار دارد و مسئولیت مستقیم و کامل سرنوشت او بر عهده مقامات ایران است».

ایگرا می‌گوید اسرائیل تا ۳۰ سال بعد عملاً به این روایت دل بست که رون آراد به ایران برده شده است.

این گفتهٔ مصطفی دیرانی در بازجویی‌های اسرائیل که قصد داشته رون آراد را معامله کند، اسرائیلی‌ها را بیشتر متقاعد کرد که آراد باید در دست ایران باشد؛ و بعدها نیز ده‌ها نفر به اسرائیل خبر رساندند که رون آراد را در ایران دیده‌اند.

به نوشته نیویورک‌تایمز، مصطفی دیرانی گفت خودش بعدها با یک مقام ارشد ایرانی دیدار کرد و از او شنید که سپاه پاسداران رون آراد را از لبنان برده و به ایران منتقل کرده است.

اما رامی ایگرا می‌گوید دولت وقت جمهوری اسلامی، برخلاف شهادت‌هایی که انگیزهٔ آن‌ها طمع پول بود، اقدامات زیادی انجام داد تا نشان دهد با ماجرای رون آراد بی‌ارتباط است.

او گفت: «در زمان دولت (اکبر هاشمی) رفسنجانی، ایران از طریق تشکیلات اطلاعاتی خود و همچنین از طریق رئیس‌جمهور رفسنجانی و با وساطت آلمان، با اسرائیل در حال مذاکره بود تا ثابت کند با ماجرای رون آراد ارتباطی ندارد».

به نوشته نیویورک‌تایمز، رفسنجانی یکی از پسران خود را فرستاد تا شخصاً یافته‌های ایران را به سازمان اطلاعات آلمان تحویل دهد.

به گفتهٔ ایگرا، ایران این را هم به اسرائیل گفت که حاضر است اطلاعاتی درباره دو سرباز اسرائیلی دیگر به نام‌های یوسف فینک و رحامیم الشیخ بدهد که جسدشان در دست حزب‌الله بود. مقامات ایران دستورات لازم را به حزب‌الله دادند و اسرائیل با حزب‌الله معامله‌ای انجام داد که پرداخت بهای آن برای اسرائیل قابل تحمل بود و جسد آن دو سرباز خود را تحویل گرفت.

رون آراد چه شد؟ چرا افسر امنیتی پیشین لبنانی ناپدید است؟

رامی ایگرا می‌گوید در آن شب چهارم ماه مه ۱۹۸۸ که رون آراد از دست محافظان خود گریخت، ممکن است در منطقهٔ صعب‌العبور «نبی‌شیت» در الخیام در جنوب لبنان جان خود را از دست داده باشد یا توسط یک لبنانی مسلح محلی کشته شده باشد. سه ماه پیش نیز اسرائیل محلی را که احتمال داده می‌شد جسد او در جنوب لبنان باشد نبش قبر کرد، اما معلوم شد جسد آراد در آن قرار ندارد.

نیروهای موساد علیرضا عسگری را به این دلیل ربودند که او در دههٔ ۱۹۸۰ کوماندوی سپاه پاسداران در لبنان و سپس در دههٔ ۱۹۹۰ مأمور اطلاعاتی ارشد ایرانی در لبنان و همکار حزب‌الله بود.

عسگری در دسامبر ۲۰۰۷ پس از رسیدن به استانبول با پروازی از دمشق، ناپدید شد. همسرش در آن زمان به رادیوی تهران گفت شوهرش برای «تجارت زیتون» به سوریه رفت‌وآمد داشت.

جمهوری اسلامی ایران از آغاز این رویداد، اسرائیل را عامل ناپدید شدن عسگری دانست و وزارت خارجه وقت ایران نیز در نامه‌ای به دبیرکل سازمان ملل خواستار کمک برای آگاهی از سرنوشت او شد.

به نوشته نیویورک‌تایمز، ۱۵ سال بعد، در سال ۲۰۲۱، نیروهای موساد عبدالله صابری، افسر سپاه در سوریه، را در کارتون بزرگ یخچال بسته‌بندی کردند و با خود بردند. صابری برای ورزش روزانه، بامداد یکی از روزهای ماه سپتامبر از خانه‌اش در دمشق بیرون آمده بود که عوامل موساد، در لباس باربرانی که گویی یک یخچال بزرگ را حمل می‌کنند، به او هجوم بردند، او را درون کارتون انداختند و با خودرویی با مدارک جعلی از سوریه خارج کردند.

نیروهای موساد سرانجام پس از ناکامی در یافتن اطلاعات ارزشمند درباره آراد از صابری، او را با کمی پول که بتواند راه خود را تا سفارت جمهوری اسلامی ایران در ژوهانسبورگ بیابد، هزاران کیلومتر دورتر از سوریه، در خاک کشور آفریقای جنوبی رها کردند و شماره تلفن سفارت را هم روی کاغذی برایش نوشتند.

ایران، برخلاف ماجرای علیرضا عسگری، درباره ربوده شدن و پیدا شدن دوباره عبدالله صابری سکوت کرده بود.

به نوشته نیویورک‌تایمز، پس از ربودن و آزادی صابری، رئیس وقت موساد گفت همه سوابق مرتبط با ایران در ماجرای رون آراد بی‌ارزش است و باید به دستگاه کاغذخردکن سپرده شود تا تلاش‌های بعدی برای یافتن آراد با ذهنیتی دیگر ادامه یابد.

اما رامی ایگرا به رسانه‌های اسرائیل گفته که حتی اگر منطقی نباشد، هنوز هم باید تلاش کرد تا پی برد که آیا ایران حقیقتاً به این ماجرا ربط دارد یا نه.

اسرائیل به‌تازگی چهلمین سال ناپدید شدن آراد را با مراسمی یادآوری کرد و رسانه‌های این کشور گزارش‌های متعددی در این زمینه منتشر کردند.

در دوره اخیر، فرد دیگری نیز در جای دیگری ناپدید شده که احتمال داده می‌شود مفقود شدنش با اسرائیل و ماجرای رون آراد ارتباط داشته باشد.

از دسامبر پارسال، بستگان احمد شکر از ناپدید شدن ناگهانی این افسر بازنشستهٔ امنیتی لبنان خبر داده‌اند.

نیویورک‌تایمز مفقود شدن احمد شکر را به این فرضیه ربط داده که او ممکن است عامل اعدام رون آراد بوده باشد، زیرا برادر شکر در جنگی با اسرائیل در سال ۱۹۸۸ کشته شده بود.

برادرزاده آقای شکر به نیویورک‌تایمز گفت عمویش هیچ ارتباطی با رون آراد نداشت.

این مطلب بخشی از:

ایران | بایگانی | فراتر از خبر

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وب‌سایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.